

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., 1/2 an
3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., 1/2
an 9 frcs., 1/4 an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaş.

Anul VII.

Blaş 23 Ianuariu 1897.

Numerul 4.

Iniţiative.

S'a pornit o dispută despre iniţiative. „Căalendarul Poporului“ publică o biografie a domnului Dr Ioan Raţ, şi între alte multe merite, ce i-le ascrie cu drept cuvînt, spune, că meritul preponderant, aprópe eschisiv, de a fi luat iniţiativa pentru înfiinţarea Asociaţiunii e tot a domnului Dr Raţ.

Vine înse un contimporan al domnului Dr Raţ, şi arată în colónele „Telegrafului Roman“, că de şi nu se póte tágădúi, că domnul Dr Raţ a conlucrat valoros şi el la înfiinţarea Asociaţiunii, totuşi meritul iniţiativei nu-l are.

Nu-i vorba, disputa întregă nu prea are valóre actuală, ci mai mult o valóre istorică. Dacă e vorba, să-i dăm şi ceva valóre actuală, e numai atáta, că nu e bine a te láuda cu pene străine, ci să-i dai fiesce căruia, ceea ce e al lui.

Nici nu ne-am fi ocupat de afacerea acésta, dacă nu am da de un alt cas analog.

E a nume cunoscut, că în Blaş înainte de asta cu şese ani s'a întemeiat o reuniune de consum cu scop de a inaugura lupta de emancipare naţională, şi pe terenul comercial. Reuniunea asta lucră de şese ani, s'a consolidat din an în an, a trântit la pămînt un număr respectabil de neguţători lacomi şi nerealí, a scădut preţurile la tóte mărfurile, chiar şi în prăvăliile străine, şi prin asta a pricinuit

poporaţiunii din jur o crutare anuală de cel puţin 20.000 fl. Şi tóte acestea le-a făcut reuniunea acésta fără sgomot, fără reclame, ci numai cu un capital de 10.000 fl., cu soliditate în tóte relaţiunile sale, cu zel şi abnegaţiune a celor ce stau în fruntea ei. Azi reuniunea de consum din Blaş se bucură de un bun nume, şi firme din cele mai de frunte cércio legăturile ei.

Totuşi ce vedem?

După exemplul Blaşului se pornesc mişcare pentru înfiinţarea de asemenea societăţi comerciale, ba la Fágăraş, ba la Bistriţa, ba la Fáget, unde se şi înfiinţeză, în fine şi la Sibiú, unde înse lipsa de capital íute era să pună capăt întreprinderii întregi.

Atunci vin cercurile conducétóre de la „Albina“, íeáu în mâna lor însoţirea industriaşilor, íi dau numele de „Concordia“, adună 100.000 fl., fac statute nóuë; cu un cuvînt fac în stil mare, ceea ce am făcut noi între margini mai înguste acum sînt şese ani.

Şi ce se mai întimplă? — Se întimplă, că acela-şi „Telegraf Roman“, care muştră pe biograful Drului Raţ, se apucă a saluta în „Concordia“ prima întreprindere comercială a Românilor. Tot pe acea cale merge şi „Tribuna“ şi chiar şi organul Asociaţiunii „Transilvania“.

Întrebăm, ce va să însemne procedura asta? Nu au avut foile numite cunoscînţă de reuniunea noastră din Blaş? Şi dacă au avut, așa o so-

cotesc de neînsemnată, cât nici meritul iniţiativei nu află consult a i-l lăsa? Ori dórá din Blaş nimic bun nu póte íeşi?

Dar nu am avut intenţiunea de a recrimina. Reuniunea de consum din Blaş nu se va îngráşa din aceea, dacă í-ar recunósce meritul iniţiativei ori din potrivă. Am atins lucrul acesta numai așa din întimplare, vedénd disputa pornită în „Telegraful Roman“ asupra biografiei domnului Dr Í. Raţ. Pentru că într'adevăr e un defect naţional la noi a cerca, să impunem cu fapte, pe cari nu le-am sevârşit, şi a ne láuda cu virtuţi, pe cari nu le avem. Şi e bine a ne cunósce şi a ne mărturisi şi defectul acesta. Pécatul recunoscut se íertă de jumátate şi e îndemn spre a ne corege.

Să lăsăm decí fiesce căruia, ce e al lui, să nu învidiám meritul niménuí, că avem destul teren pentru a ne câştiga merite şi noi însi-ne.

Să nu cercám nici o dată, cine íeă cutare iniţiativă, ci dacă aflám idea bună şi salutară, să o îmbrăţişám cu toţi şi cu tóte puterile nóstre să cercám a o realiza.

O ast fel de idee salutară sînt reuniunile comerciale. E cu mult mai greú jugul neguţătorilor străini, de cum a fost cel al capitaliştilor străini. Prin urmare acest teren e, pe care trebuie să concentrám de aici în colo tóte puterile nóstre. Un popor sêrac nu-şi póte elupta drepturi politice. Condiţiunea esenţială a unei organizări po-

Feuilleton.

Omul de zăpadă.

Rídeţi?... Aşa-í!... Par că vă ved feţele încreţite şi vă aud rîsul sgomotos, în care erumpeţi, cât ce cetiţi titula pusă în fruntea acestor şire.

Nu sînt eu de vină. Redactorul nostru a poruncit, — şi a trebuit să-l ascult. „Om de zăpadă“, aievea, că e ceva, ce te face, să rídi. Tótă lumea, — cel puţin cea de pe aci, — se plânge, că íerna asta nu-í íernă, că saniile încep a putređi, de când nu le mai mişcă nime din loc, şi când colo „noi“ (redacţiunea „Unirii“) publicám foiletóne despre ómeni de zăpadă!!!...

Să vă spun înse povestea de la început, şi apoi fie, ce-a fi.

Sêrbătorile Crăciunului se apropiaú. Ca o fóe, ce se respectă, trebuia nesmintit, ca şi „Unirea“ să publice o „poveste de Crăciun“. Subscrisul, colaboratorul prim al foiletonului, — nu mi-a spus-o nime, dar pricepeam, — eram acela, pe a cărui umeri „probaţi“ revinia sarcina onorátóre de a distrage cetitorii numéroşii ai „Unirii“ cu o preafrumósă poveste.

Ocupat preste măsură, mă trezesc într'o sară cu „Unirea“ pe masă, sosită ca din sênin. Era Nr. 1. Caut foita, — nici o poveste. Cum se póte una ca asta? Mă pun la masă şi scriu şi scriu o poveste doiósă, nu lungă, cât poţi ceti, făr de a te plictisi. O potrivisem așa, că pe când cetitorului íi va veni căscatul, povestea să se sfârşescă.

Vine Crăciunul în Moş-Ajun, cu colinđi, cu stele, cu părăđi şi pránzuri şi felicitări, şi de abia a treia zi de Crăciun ímí aduc a minte de doiósă mea poveste de Crăciun. O dau repede unui băeat şi-l pornesc cu ea la Coltór. (Sciţi, cine-í Coltór? Nu cred! E acel cineva, făr de care „Unirea“ n'ar íeşi la vreme, e adecă culegétorul-şef special al foii nóstre.)

Eram şi liniştit şi şi mândru. Povestea mea avea să facă efect. Íese Nr. 2 — fără poveste. Mă turburaseam teribil. Mă duc în redacţie. Nime a fără de un páhar cu apă minerală „Rákóczi“. Turburat cum eram, apuc páharul şi-l golesc dintr'una, ca să mă mai liniştesc. Trec în tipografie.

„Bine, dle, de ce n'aţi publicat povestea mea?“

„Era prea târziú, aţi trimis-o numai Vineri. Va íeşi pe anul viitor.“

Auđi acolo, pe anul viitor!

Íes necájit, mă mângáiasc slab culegétorul.

Mai târziú trec érá prin redacţie.

„Poftim, íţi recomand deosebítei atenţiuni articolul ásta din „Germania“,“ mă previne dl redactor, fără de a fi putut zice ceva, şi apoi plécă la tren.

Mé uít la articlu, era: „Der Schneemann“. A! „om de zăpadă“, acum, când pe stradă ínoţi în tină. Te ríd ómenii, de aí scrie bazaconií de astea.

Preste trei zile étă, şi redactorul.

„Aí scris foita?“

„Ce foită?“

„Omul de zăpadă.“

„Ce vorbesci de zăpadă? Te faci de rîs. Publică povestea mea, nu strică nici acum după Crăciun.“

„Nu se mai póte! E şi prea târziú, şi...“

„Ce-í?“

„E şi prea jalnică povestea, trebuia una mai de voe bună...“

Drept că pe când am scris povestea, eram fericitul posesor al unui guturaiú sdravén şi așa voiú fi pomenit ceva de tusă şi de bólă, dar... cu tóte acestea — nu-mí

litice de valoare e bunăstarea materială a nemiului. Er noi pe terenul comercial sintem cu desevarşire seraci.

Să nu uităm dară, cine a luat inițiativa la cutare ori cutare întreprindere comercială, ci cu toții să ne interesăm de ele ajutându-le cu banii, cu spriginul și cu mintea noastră.

Disputele sacă terenul de muncă asemenea unui vînt cald. Nemiul nostru de dispută și de vorbe late a avut parte bogată. Acum are lipsă de fapte serioase, de lucrări energice și chibzuite.

Vaticanul și liturgia magiară. — Foile magiare de mult se ocupă de cestiunea această forțând rezolvirea ei în sensul șovinismului magiar. Față de aceste tendențe bărbați competenți au arătat neîndreptățirea pretenșiunilor ridicate în cestiunea limbii liturgice de către așa numiții catolici magiari de rit grecesc. „Pol. Corr.“ din Viena prin corespondentul său din Roma a cerut de la un distins prelat deslușiri în afacerea de sub întrebare, și acela l-a și dat următoarele deslușiri:

„S. Scaun în darea decretului, prin care nu concede folosirea limbii magiare ca limbă liturgică, a fost condus numai și numai de considerațiunile bisericesci, și ast fel e cu totul nemotivată presupunerea acelora, cari în acest paș al Vaticanului privesc o retorsiune față de guvernul ungar pentru nouele legi politice-bisericesci. Vaticanul s'a ocupat de cestiunea această cu mult înainte de ivirea politicii bisericesci, și decretul numai pentru aceea a apărut numai acum, fiind că Vaticanul înainte de a se pronunța formal a voit să cumpenescă cu diligență toate momentele, ce ar fi de considerat. Biserica romană tot de una a recunoscut egala îndreptățire a vechiului rit oriental și în deosebi a celui slav cu ritul latin, ceea ce corespunde anticității acestor rituri și tradițiilor bisericesci. Din. contra față de riturile moderne, cari vor să se introducă în biserică, în chip constant păzesc poziție negătoare. Pe la 1830, când unii preoți catolici

germani au început a celebra liturgia în Germania în limba germană, S. Scaun în dată a luat dispoziții față de acest abus. Vaticanul în cestiunea această de limbă tot de una a respins ori ce compromis, de ore ce întrebunțarea limbii naționale în liturgie pe încetul pôte conduce la întemeierea de bierici naționale independente de Roma, adică la schismă. În contra introducerii limbii naționale în liturgie Vaticanul cu atăta luptă mai cu mare rezoluție, cu cât praxa această a încetățenit-o protestantismul. În cestiunea întrebunțării limbii magiare în liturgie Vaticanul preste tot nu s'a condus nici de rea voință față de guvernul unguresc, nici de intențiunea de a sprigini nisuințele naționale ale Rutenilor ori ale Românilor; în general nu s'a condus de cât de urmarea principiilor tradiționale și neschimbate cu privire la liturgia bisericii catolice.“

Din această espunere clară ar puté învêța nu numai liberalii, cari tracteză cestiunea această, fără ca ea să fie de nasul lor, ci și acei preoți ruteni magiariși, cari pentru câte un os de ros nutresc agitație în contra instituțiilor bisericesci cu privire la limba liturgică.

Denumirea episcopului coadiutor în diecesa latină a Transilvaniei este pe calea de a rēsturna nu numai pe ministrul br Jósika, ci și pe Wlassics. Este lucru sciut, că episcopul Lönhardt din Alba Iulia este înaintat în etate și tot morbos și așa are lipsă de coadiutor. Ministrului Wlassics starea sanitară sdruncinată a episcopului Lönhardt l-a fost bine venită spre a-și realiza planurile sale. A nume se vorbesce, că Maiestatea Sa ar fi dorit, ca contele Majláth Gusztáv, fiul fostului iudex curiae Majláth György, să capete o episcopie, și a recercat guvernul, să facă propunere în direcția această. Guvernul s'a pus în conțelegere cu nunțiatu din Viena, ca această să se învoescă la numirea șefului de secție Ivankovics la episcopia din Rosenau. érá în schimb contele Majláth să fie episcop coadiutor cum iure successiois în diecesa transilvană.

Guvernul, după ce și-a vedut pe clientul său Ivankovics numit și preconisat de episcop, și-a uitat de propunerea contelui Majláth, care este un aderent zelos al partidului popular. Din Viena înse lui Wlassics i-s'a adus a minte angajamentul, ce-l luase. Ministrul acum a și propus decî numirea contelui Majláth de episcop coadiutor, dară nici în propunere, nici în decretul de numire nu se amintesc nimica despre dreptul de successiune. În credința, că lucrurile decurg amēsurat conțelegerii de mai înainte, la insistința guvernului nunțiatu a ținut procesul informativ cu doi martori, cari au mărturisit despre calitățile candidatului de a fi episcop. Această s'a întimplat fără scirea contelui Majláth. Guvernul a voit, să-l pună de-a dreptul în fața faptelor îndeplinite. Profesiunea credinței, care trebuia să urmeze după proces, nu s'a făcut, nefind Majláth în Viena.

Din acestea, cari se vorbesc, ar urma, că guvernul unguresc s'a folosit de o apucătură spre a seduce nunțiatu. Se zice, că br. Jósika, care scia, că Majláth avea, să fie numit cum iure successiois, s'a depărtat din Viena spre a nu se face părtaș la apucătura ministrilor Bánffy și Wlassics. Tot din cauza această Jósika e hotărît a se retrage din cabinet.

Foile guvernamentale în frunte cu „Pester Lloyd“ négă adevărătatea acestor sciri. Ele scriu, că episcopul Lönhardt sciind, că numirea unui episcop cum iure successiois în Roma întimpină dificultăți, a rugat pe ministrul de culte, să-i mijlocescă de la Maiestatea Sa încuviințarea de a cere de la Roma numirea contelui Majláth de episcop coadiutor. Ministrul Wlassics a făcut propunere regelui în sensul acestei rugări, în care nu se face nici o amintire despre dreptul de successiune.

Tinêrul conte Majláth înțelegênd, că nu este numit cu dreptul de successiune, a mers la ministrul Wlassics și l-a declarat, că nu primesce episcopia. Tôte încercările ministrului de a-l îndupleca, să abstea de la hotărîrea sa, au rēmas zădarnice.

Yeșia din cap, cum pôte să-mi refuze publicarea unei foite, și chiar mie, care sînt cel dintâiu om celebru pus în „Enciclopedie“. Ce? Nu credeți? Cerați în fasc. I. pag. 1. și aflați A. Ei bine, nu sînt eu A.? Vê mai îndoiiți?

Dar fie, ce va fi! Am să-mi calc pe inimă și să vă dau traducerea comandată de redactorul. Să nu fiu înse eu de vină, dacă povestirea, cu descrierile ei, cu amēnunțele ei, cu sfârșitul ei vi-se va păre ceva așa de banal.

Și nici că pôte fi ceva mai banal: un tinêr se cunună cu o fată. Lucruri de acestea se întimplă, cam rar, nu-i vorba, dar e ceva natural, și trebuie totuși să se întimple.

Ascultați dar o poveste din țara nemțescă, publicată în ziarul din Berlin al centrului catolic.

Era odată o iernă grea, cum de mult nu se mai pomenise. Ninge mereu, ca și cum ar fi avut de gînd, să acopere tot pămîntul cu un lîntol gros de zăpadă. Și ninsese așa de mult, cât ne mai putênd circula trenurile și posta, jurnalele nu mai primiau nici o scire sensațională și așa din lipsă de material trebuiră să-și facă vacanțe. Provisiunile de lemne și cărbuni rînd pe rînd treceau din lemnării în neobositul cuptor.

Și tôte lucrurile acestea, cari făceau celor bătrâni griji, pentru cei tineri nu însemnau nimic. Ninsorea și înghețul lor nu le însuflă nici o îngrijire. Ei cêrcă, să afle partea cea mai plăcută a fiesce căruî anutimp.

Îierna își petrec tot timpul cu săniatul și patinatul.

De ar tinê numai multă vreme timpul acesta așa de splendid. Gîndiți-vê, pôte fi ceva mai impunêtor, de cât a luneca pe deal la vale iute ca vîntul. ori a sbura pe luciul lacului mai repede ca trenul, ori a te pregăti de bătae, când obrajii își ard, și mâinile își trēmură de frig?

Uite la stradă, ce aglomerație de copii, ficiori și fete, puși sub comanda iscusită a lui Paul Boltescu, copilul de 12 ani al neguțatorului din colț. La bătaie cu gomolôte de zăpadă Paul tot de una e neapêrat de lipsă. În scôlă merge mai rêu trêba. De alt cum nici nu pörtă chiar el tôte vina! Cine l-a pus pe profesor, să-l așede chiar lângă ferestă? Și și paserile n'au pe unde sbura, fără char pe acolo? Mai gîndiți-vê apoi, că tòmna merele cele rumene, cari se fac în mērul de lîngă scôlă, parcă mereu îl chêmă, și apoi ierna clopotelele cailor și sbieratele vesele ale copiilor, cari se jôcă pe ghiată, ating mai întâiu urechile lui! Cât ține ora, el e de un neastîmpêr nespus; dar dacă sună clopôtețul de ieșire, se schimbă omul: ochii lui încep a schinteia, corpul i-se aședă drept pe umeri, picioarele par că i-se întraripeză, glasul îi rēsună preste tôte curtea școlii. Toți soții lui se adună la semnul dat, planul de operațiune e făcut într'o clipă, rolele sînt împărțite, câmpul de luptă e ales, și bătaea începe.

„Azi haideți cu toții în piața de dinaintea bisericii, să facem un om de zăpadă.“

„Ura! Să facem un om de zăpadă!“ Și cu toții se adună la locul designat. Bulgări mari, apoi masse compacte de zăpadă se adună din tôte părțile, sarcina de a croi omul revine, se înțeleg, lui Paul și la doi prietini mai destoînici.

Planul e făcut: omul trebuia să fie ca statua de pe promenadă, așa de mare și așa de înalt.

„Aduceți zăpada!“ se aude glasul comandantului, și formele colosului se fac tot mai expresive și marcante. Etă, nasul e făcut, urmêză urechile și pâlăria!

„Uite, uite, omul samēnă cu profesorul nostru!“ strigă un copil.

„Aievea! Uitați-vê bine, omul e ca profesorul de clasă al lui Paul!“ Și aplause și iubilări și sbierate acoper cuvintele acestea.

Vorba e, că omul aducea ceva cu Dr Buche, dar fôrte puțin. Paul își puse tôte arta, ca să facă asemēnarea și mai marcantă. Ochiul i-se însamnă cu ceva colóre, pe cap îi pun o pâlărie veche de a tatălui lui Paul, pe nas nisce forme de ochielari și în mîna dréptă o bătă elegantă de promenadă.

Și omul e gata. Opera e vrednică de măiestrul său, espreșiunile de admirație și-au ajuns punctul de culminare.

De o dată apare în ceta copiilor o figură înaltă, și un glas mănios întrebă:

„Care din voi a făcut cap d'opera această?“

Cum că este ceva mistificare la mijloc, și lucrul nu stă așa, pe cum îl prezentă foile guvernului, ori cine se poate convinge, dacă va considera, că episcopul din Alba Iulia, dacă avea lipsă numai de un episcop auxiliar fără de vre o iurisdicțiune bisericăscă, sau de un vicarius in pontificalibus, îl putea cere de la Roma și fără de întervenirea guvernului și a Monarchului. Pertractările guvernului cu nunțiatul din Viena numai așa avea sens, dacă era vorbă despre numirea contelui Majláth de episcop cum iure successionis.

Se zice, că nunțiatul vădându-se înșelat a protestat în contra mistificării. După ce nunțiatul protesteză, nu ea a mistificat, ci alții. Cine sînt mistificătorii, mai ușor pot erua ministrii Bánffy și Wlassics. Interpelările din presă și din parlament îi vor constrînge la această.

„Cred într-o biserică.“ — Cestia episcopiei din Üsküb nu se poate privi nici pe de parte de rezolvită. Din contră, pe cum se vede din tristele întâmplări din sîrbătoarea Născerii Domnului, ea a ajuns într'un stadiu serios. Momentul e deci potrivit, pentru ca să considerăm, ce păreri au în cestia această diferitele naționalități „ortodoxe“ interesate.

Certa s'a născut în rîndul cel dintăi între Grecii și Sîrbi. Dară Bulgarii încă sînt binișor interesați în cestiuine. Ei privesc afacerea această din punct de vedere curat național și în punctul acesta de vedere sînt conduși de egoismul firesc, și le convine, că Grecii și Sîrbi, cari doriseră, să împărțescă terenul de acolo pe contul Bulgarilor, au ajuns la pâruielă.

Sîrbi întru început voiau să dobîndescă prin amabilități aparente bunăvoința patriarhatului grecesc, pentru ca apoi cu atât mai ușor să reușescă în Macedonia în lupta cu Bulgarii. Dar și patriarhatul i-a întîmpinat cu aceeași șireție. Și fiind că de amîndouă părțile lipsia sinceritatea, nu e mirare, dacă mai pe urmă au ajuns la pâruielă.

Bulgarii de astă dată se pîrtă grîznic de neutral. Cu toate acestea și-au exprimat deja și ei în presa lor părerea, că pe Grecii Skoplje sau Üsküb îi privesc chiar atîta, cât și pe Sîrbi, cu alte cuvinte că terenul de acolo e al Bulgarilor.

Lupta în presa elină și sîrbăscă e aspră. Ea e cu o cale și foarte interesantă, fiind că desvîlesce natura schismei lui Fotie. Focă grecăscă „Acropolis“ din Atena publică un articol datat din Constantinopol, care pîrtă inscripția: „De ce nu și o schismă sîrbăscă?“ Într'însul se zice între altele:

„Dacă Slavii din Skoplje vor un episcop de naționalitatea lor, și de cum va dorința lor e sinceră, pentru ce-l cer de la patriarhul grecesc? Oare nu este în Skoplje mitropolit bulgăresc? Îndrepte-se cătră acesta, și lucrul e isprăvit. Patriarhatul nu va pierde nimica, dacă oare căți va vor ieși din biserică lui și vor trece la exarchul bulgăresc. Dară Sîrbilor din Belgrad nu le e tare de Üsküb, ci ei pretind biserică lor proprie sîrbăscă, pentru ca apoi să pîrtă face în Macedonia propagandă națională sîrbăscă.“

Mai apoi zice articolul: „Politicianii rusesci se găsesc în dilemă, între Sîrbi și între Bulgarii, între Isav și între Iacob. În planurile lor nu se potrivește, ca ei să preferescă pe una din acestea două naționalități. Ei de aceea se declară pentru egalitate. — Pentru Turcia și pentru noi (Grecii) nu este privilegie mai instructivă și mai interesantă de cât aceea, că nu numai în Üsküb, ci și în Weles, Prilep și pe airia vedem câte un episcop sîrbesc lângă altul bulgăresc, cari își sînt așa de dragi, de s'ar îmbrăca unul pe cel alt. Fi va oare lucrul acesta în favorul orî în defavorul nostru? Judece fiescă tine, după cum îi sînt părerile.“ Ceea ce va să zică: Divide et impera.

„De cum va Rusia va sta Sîrbilor într'ajutoriu,“ zice articolul mai la vale, „ca să dobîndescă în Macedonia o superioritate bisericăscă proprie, atuncia nu suferă îndoielă, că pe peninsula balcanică se vor forma nori de revoluțiuni politice, și atuncia întreg nodul acesta slavice, care l-a înodat în Bal-

cani diplomația moscovită cu atîtea jertfe, se va desface. Mîne deci politica moscovită și pe Sîrbi în schismă, pe cum făcuse la timpul său cu Bulgarii; înființeze ea încă un exarchat pe lângă cel esistent: noi Grecii nu ne temem de lucrul acesta. Ceea ce ura politică dintre popoarele slave a prevestit deja de mult, aceea o vor realiza înșiși pionierii slavii. Întîmple-se în sfîrșit și lucrul acesta, pentru ca megali ecclisia (patriarhia din Constantinopol) să scape de neplăcerile acelea, cari i-le gîtesc un popor nerecunoscătoriu, neliniștit și pretențios, un popor, care-și uită, că aceeași biserică mamă în timpuri grele i-a mîntuit viața“ (?).

Și apoi urmăze lucrul cel mai interesant: „Biserica din Constantinopol, — și de ce să o ascundem, — patriarhia grecăscă pare a fi ajuns la sfîrșitul misiunii sale, ce privesc raporturile ei față cu popoarele slave. De aceea să le concedem, să-și înființeze atîtea exarchate, câte vor. Dîr lucrul și-a pierdut deja și umbra unei cestiuni bisericăscă. „E timpul, să lăsăm, ca slavismul să se frigă în unsorea sa proprie,“ pe cum se pronunțaseră și Rușii despre Bulgarii pe timpul lui Stambuloff. Patriarhia panelină la rezolvirea această definitivă nu va pierde nimica. Din contră prin amputarea cîrniî celei bolnave ea va pute să se liniștescă și să se reculegă, pentru ca în consciința scopului său să se îngrijescă de cealaltă turmă credincioasă, ce o are megali ecclisia, și care și altmintrea suferă de atîtea lipse și indigințe.“

Să mai adaugem vre un comentariu? Așa credem, că nu e de lipsă.

Ne pare înse rău, că propusul acesta din urmă și-l fac Fanarioții de abia acum. Ce bine era, dacă și-l făceau măcar de prin vîecul al XIII-lea. Românii atunci s'ar fi putut folosi de prilejul, ce li-s'a îmbiat de a întra prin unire cu Roma în raporturi mai prietinesci cu Apusul și pe temeiul acesta și-ar fi putut croi altă sorte în loc de a fi vîecuri de-a rîndul și bisericăscă și politicescă robii altor nîmuri.

Tote gurile amutesc, căci întrebătorul nu e nime altul de cât însuși originalul acestei statue de zăpadă, chiar Dr Buche în persoană. Sîrmanul Paul! Apariția profesorului dintre toți copiii asupra lui în special a făcut o deosebită impresie: inima i-a pornit cu tren expres în genunchi, el privesc cu ochi rugători spre soții săi făcîndu-le semn, să tacă cu toții.

„Cine-i acela?“ se aude glasul tunătoriu al profesorului, glas prea bine cunoscut lui Paul, și fruntea drului Buche se încrețese amenințătoriu.

Pantomima lui Paul se repetese, dar de astă dată zădarnic. Copiii cei mici se grăbesc, să nu lase în întunec pe autorul unei capd'opere așa de perfecte.

„Așa dar tu ești harnicul acela, care ai voit, să mă batjocoresci pe mine?“ zice pintre dinți Dr Buche, care era de alt cum prea tîner, ca să-și scie stăpîni mînia. „Vino încoco!“ sberă profesorul.

Micul măiestru se apropie tremurînd.

„De ce ai făcut omul acesta?“

Paul tăcea.

„Grăesce o dată!“

„Nu scii!“

„Nu scii? Sîrace de tine! În școlă tacî ca un mut, ér a fară ești tot gură. Spune, așa și-ai putut tu uita de respectul, ce-mi datoresci? Așa de nerușinat poți să fii? Așteptă numai, ne vom întîlni noi mîne în școlă! Am să fac cunoscut lucrul dîui

director. Să scii, că vei fi pedepsit înaintea întregii clase, ca să fii de învățătură. Voiți mai spune apoi și tatălui tău, ce pasere ești, ca să te cunoscă. Nimiciți fleacul asta de aci!“

Și într'o clipă micii Vandalii făcură nimica din opera asta, la care atîția au muncit, grabnici să împlinescă porunca cumplitelui profesor. După nimicirea omului de zăpadă Paul porni spre casă foarte deprimat. Din eroul zilei el ajunsese un om simplu. Desperarea începuse a incolți în inima lui de copil. Frica de îngrozitorul „mîne“ îi deranjase totă circularea sîngelui. Cine i-ar pute spune, ce se va întîmpla cu el mîne? Dar apoi blamajul acela înaintea întregii clase! O, era ceva oribil! Se pîte, că îi vor mai da și drumul de la gimnas! Ce va mai zice după toate acestea și tată-so? Sigur își va împlini amenințarea, ce i-o făcuse de atîtea ori, că-l va face cismaș! Și par că se și vedea cu o șurtă dinainte ajuns sub regimul calapodului. Și de abia își putu reține lacrimile. Cînt de bine ar fi, dacă s'ar pute, ca părinții lui să nu scie nimica de totă istoria asta!

Ei bine, dar ce să facă? Cum să scape din necas? Nu era nici un mijloc, nici o rază de sperare în întunerecul acesta!

Dar éta soru-sa Elisa! Numai ei i-se putea încrede. Ea era așa de bună și așa mult îl iubia!

„Tu ai pătîit ceva, Paule! Spune-mi, ce e?“

„O, Eliso dragă, nu cutez.“

Și plîngînd cu sughiț și îmbrățișându-o îi spuse pătania. Și ea îl asculta seriosă, foarte seriosă.

„Ai făcut rău, Paule! Tu și-ai bătut joc de un om atît de onorabil, care își împlinesc cu multă rîvnă oficiul său.“

„Soră dragă, nu sînt de vină! N'am vrut, să-mi bat joc de el, tu scii bine, că eu nu sînt așa de răutacios, — întîmplarea a adus-o cu sine, fără de voea mea.“

„Cred, Paule, dar acum va fi bine, ca părinții să nu scie nimic. Tata și așa nu e îndestulit cu tine, și de ar mai scii și lucrul acesta, ai pătîi-o rău cu el.“

„Și totuși . . . mîne va afla lucrul, . . . dacă . . .“

„Vom cerca, să împedecăm lucrul cum va.“

„Și ea își lăsă capul pe mîna.“

„Am o idee.“

„Spune-mi-o, pentru Dumnezeu!“

„Nu mai cerca, fără ascultă numai de mine. Du-te mîne ca de alte ori la școlă, și cînd va veni Dr Buche, mergi la el și rîgă-l, să te ierte; spune-i tot, ce mi-ai spus și mie. — Cele alalte lasă-le în grijea mea!“

„Spune-mi, ce vrei să faci?“

„Ceva, ce-mi vine foarte cu grei, dar o fac numai pentru tine.“

Apoi se îmbrăcă liniștită și porni la prietina sa Georgina.

Dr Buche ședea în chilia sa și coregea nise caiete. El era încă tîner, n'avea 28 ani.

„Ca să fie una, pe cum și noi“ (Io. 17, 11).

III.

De alt mîntrea trebuie să constatăm o mișcare foarte îmbucurătoare la toate popoarele catolice. Pretutindenea a ieșit la ivelă un partid catolic și se organizează neîncetat ca partid catolic și apără în viața publică interesele catolice.

Catolicii Germaniei s'au oțelit în focul persecuțiilor celor mai aspre pe timpul așa numitului Kulturkampf. Ei acum prin centrul lor catolic, moralmente partidul cel mai puternic în Germania, sînt un factor hotărîtor în politica imperiului german, ba omenii în Berlinul Luteranilor s'au dat deja și cu aceea, ca din anul 1895 să vadă Reichsrathul condus de president catolic și de vicepresident prim asemenea catolic, aleși amîndoi din șirele centrului catolic.

În Franța, pe cum anunțară ziarele, se adună un partid catolic nou, care ascultînd de glasul Sfinției Sale s'a emancipat de visurile cele vechi și neroditoare și s'au grupat în jurul flamurei republicane.

Mai ales Belgiul, pepiniera de odinioară a teoriilor și doctrinelor liberale, s'a întors la conștiința curată catolică.

În Italia, unde revoluția nebunise pe catolici, numărul așa numiților catolici liberali se micșorează pe zi ce merge. Spiritele se împart tot mai hotărît în două tabere: în cea catolică radicală și în cea socialistă. La alegerile din urmă pentru parlament în urma opririi emanate de la Sfinția Sa s'au reținut de la vot două din trei părți ale alegătorilor, ceea ce a bună samă e un vot de neîncredere la adresa guvernului actual și un protest în contra stărilor, cari le-a creat revoluția. După terminarea acestor alegeri „Gazzeta din Parma“, o fœe dintre cele mai liberale, a declarat în chipul cel mai sincer: „E cert, și noi nu putem să contestăm, că partidul catolic preste câtî va anî va fi stăpînul situației.“ Era în Iunie 1896 am și avut ocasiunea de a ceti, că în mai multe cetăți ale Italiei, în cari se organizase un

partid catolic, acesta a și învins la alegerile municipale.

O viață nouă adevărat catolică se trezește și în Spania și mai ales în Portugalia.

În Austria s'au putut observa deja de mai mulți ani dureri simptomatice de nascere a unui partid curat catolic, care pe încetul se va transforma într'un centru catolic puternic și conșciu de chemarea sa de a apăra interesele catolice. Un viitorul mai bun garantează a colo un spirit nou și vioiu, care a început să adie atât în inteligența preoțescă, cât și în cea laică. Un partid catolic neatrătoriu în Austria e deja numai o cestiune de timp, și dacă semnele nu înșală, acest timp nu mai e departe.

Revistă bisericăscă.

Germania.

Guvernul de curînd a dat ordin de a se espulsa doi părinți Redemptoriști din Alsația, de și ordul Redemptoriștilor nu e oprit în imperiū. Ca pretext al expulsării se aduce, că acei călugări nu au încă împămîntenirea în Germania.

Archiepiscopul de Gnesen-Posen a dat ordin preoților, că de și au să-și iubească și cultive limba maternă, totuși să purcedă cu egală iubire față de credincioși, fie ei Poloni, fie Germani.

Franța.

În 16 a c. presidentul republicii a primit în mod solemn pe noul nunțiu papal de la Paris. Nunțiuul a accentuat, că Papa Leo nici când nu a încetat a iubi Franța. Mai de parte a rugat regimul francez, să conlucre, pentru ca bunele raporturi între republică și biserică să se asigure pe basa și în spiritul concordatului. F. Faure a mulțămît nunțiuul pentru sentimentele exprimate declarînd, că se bucură, pentru că Papa pune pond mare pe buna înțelegere cu Franța. Acésta e și dorința republicii.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Br. Jósika, ministrul ungar de lângă persoana Maiestății Sale, este hotărît a se retrage de la postul său din cauze familiare (?). Guvernul ungar ar vedea bucuros ca ministru a latere pe contele Battyányi fostul guvernator în Fiume. Bánffy se ocupă și de idea de a conduce însu-și afacerile, ce se țin de ministrul a latere, ce e mai mult, de a fi și șef de secțiune (în locul decedatului Pápay) la cabinetul cancelariei aulice. În adevăr providențial bărbat este br. Bánffy.

În dietă desbaterea budgetului decurge după șablon. Guvernamentalii și Kossuthiștii perd timpul combătînd partidul poporal. Lor le ajută și exantisemitul canonic de Strigon dr Komlóssy. Acesta de și nu intră în partidul guvernamental, totuși vorbește cu stimă și recunoștință despre ministrii actuali. Sigur speră vre-o episcopie.

Despre partidul poporal zice Komlóssy, că-i stimă intențiunile, dară îi condamnă mijlocele. Acusă acest partid cu fanaticism, intoleranță, și că ar pacta cu naționalitățile. Mai de parte acasă și preoțimea catolică, că prin purtarea sa în cestiunea botezării și înmatriculării pruncilor din căsătoriile mestecate a zădărnicit orî ce espedient de a se aplana diferența dintre biserică și stat în cestiunea acésta, și ast fel s'au provocat reformele politice-bisericăscă. Oratorul a fost viu aplaudat de liberali și persiflat de adevărații catolici.

În sesiunea de Lună poporalul Zmeskál a dat lui Komlóssy răspunsul meritat. El se miră, că dr. Komlóssy impută poporalilor agitație. Cine agita ore mai cu foc de cât Komlóssy în contra Jidovilor? De curînd a declarat Komlóssy (în o conversare privată), că simpatizează cu partidul poporal, și nu intră în el numai din cauza unor neplăceri, ce

Elevii lui îl iubiau, el o scia acésta, și chiar de aceea întimplarea cu Paul nu-i mai ieșea din cap.

De o dată bate ore cine în ușe.

„Poftim!“ răspunde profesorul privind spre ușe și așteptînd aproape sigur, să vadă chipul economiei, când colo, — nu-i venia, să credă ochilor, — în ușe se ivese două domnișore elegant îmbrăcate și foarte drăguțe.

„Scusă, dle profesor, că te incomodăm.“ Începu după îndatinata salutare una din domnișore, care avea nisce ochi albaștri plini de bunătate. „Eū sint Elisa Boltescu, sora lui Paul Boltescu, și acésta e prietina mea.“

Profesorul se plecă înaintea lor foarte respectuos.

„Am venit,“ reîncepu Elisa, „să pun o vorbă bună pentru frate-meū.“

Dr Buche roși. El își aduse de o dată a minte, că uitase, să oferescă damelor câte un scaun, bolborosi câte va cuvinte de scusă și le rugă, să ședă.

„Frate-meū e nespus de întristat pentru întimplarea de azi, — și eū sint sigură,“ aci glasul începu a-i tremura, „că lui nici prin minte nu i-a trecut, să te vateme. Totul n'a fost alt ceva, de cât o glumă copilărească, carea el s'ermanul a regretat-o înaintea mea vîrsînd lacrimi amare, și dacă ai scii, dle profesor, cât de aspru e tatăl meū, mi-ai crede, când îți spun, că mē tem, să nu se întimple vre-o nenorocire,“ — și două lacrimi ca două mîrgăritare strălucitoare se iviră pe

sub genele-i mătăsöse, — și Elisa nu mai putea zice nici un cuvînt.

Dr Buche sări de pe scaun foarte surprins. El conchise din vorbele acestei frumoșe domnișore, că în ochii ei el trece de un barbar.

„Liniștesce-te, dșoră,“ începu el cu glas dulce și blînd, „liniștesce-te, afacerea n'are să fie așa de grozavă. Ca profesorul lui Paul îl cunosc foarte bine și sint deplin convins, că n'a fost la mijloc nici o răutate, ci numai o copilărie, care nici o dată n'am să o pedepsesc așa aspru.“

„Îți mulțămesc!“ zise Elisa cu glas plin de recunoștință, se ridică apoi repede de pe scaun și întîndînd profesorului mîna în semn de recunoștință se duse împreună cu prietina sa, lăsînd pe Dr Buche cu sufletul plin de romanticism. Și așa cum sta singuratic la masa sa de lucru, privia și acum la ușe, căci nu-și putea da încă bine samă, dacă n'a fost totul numai un vis. Cel ce scie, cătă influință are o strîngere de mîna din partea unei dame asupra inimii unui tîner, va pricepe mai ușor starea sufletăscă a drului Buche. El de o dată simți față cu Paul o dragoste așa de mare, și i-se făcu așa de simpatie ca nici o dată.

Și când în ziua următoare, după ce intrase în clasă, copilul veni la el și tremurînd și cu fața inundată de lacrimi îl rugă de iertare, surîdînd îi întinse mîna și cu glas

plin de bunătate îi spuse, să nu mai facă de acestea.

„Tu nu ești copil rău,“ îi zise cu blîndetă, „iea din întimplarea asta învățatură și ține-ți de ambiție, să faci bucurie părinților tăi și să fii tot de una bun!“ —

Și din clipa acésta Paul se făcu alt om. Și la rîndul său profesorul încă făcu esperiment, că Paul nu e măgariu, cum își închipuise; el era numai neglijat. Se puse dar pe lângă el, și în scurt Paul ajunse unul din cei mai buni elevi. Greū i-a fost, numai până ce a reparat lenea de mai înainte, de aci apoi totul era ușor.

Urmarea a fost, că la Pasci Paul duse a casă un testimoniu, ca nici când altă dată, ceea ce făcu tatălui său bucurie nespūsă. Dl Boltescu nici nu întărzia a recunoșce meritele profesorului Buche, și îi și făcu o vizită de mulțămîtă. Acesta i-o întorse, și sfârșitul a fost, că nu preste multe zile ziarele publicară logodna profesorului cu fata neguțătorului.

„Ce curioșe sint toate în lume!“ zise în sara logodnei neguțătorul cătră fiitorul său ginere. „Din cauza unui elev se face o legătură vecinică!“

„Nu chiar din cauza unui elev,“ răspunse acesta rîdînd fericit, „ci mai bine din cauza unui „om de zăpadă“.“

Boltescu îl privi mirat.

„Ce zici, Eliso? Să spun?“ Ea își plecă capul roșind.

Je-a avut cu presidentul acestui partid abatele Molnár. Pe timpul alegerilor a cerut ajutorul poporalilor. Apoi arată, că nu partidul poporal, ci cel liberal s'a folosit la alegeri de mijlocé neonesté. În cercul Trsztena candidatul guvernului spre a seduce pe alegătorii poporali a declarat, că și dînsul voesce revisiunea și primesce programul partidului poporal. — După ce apucătura acésta nu a succes, protopretorele le-a oferit 10.000 fl. Aă mai promis liberalii, că dacă vor vota cu dînsii, le vor elibera fiil de la miliție. În fine trece la atrocitățile electorale și arată, că 100 de gendarmii se-toși de sânge aă voit să puce în popor, dacă nu-i impedează un căpitan de la armata comună.

Komlóssy spre a se apéra denégă partidului poporal dreptul de a se presenta numai pe sine de catolic și a comunica pe cei de alte păreri.

Mercurii s'a terminat desbaterea generală asupra budgetului. Membrii partidului poporal înainte de votare aă părăsit sala.

Joi s'a început desbaterea specială a budgetului.

Germania.

Contele Goluchowski a sosit în 16 a. c. în Berlin, unde a petrecut până în 19. În Berlin i-s'a făcut o primire strălucită. El a fost primit de împératul în audiență și a cercetat pe conducătorii politicii germane și pe ambasadorii străini. Primirea ordului vulturului negru, cu care l-a decorat împératul Germaniei, a fost numai pretext al mergerii lui Goluchowski la Berlin. Adevératul motiv se zice a fi delăturarea preocupărilor provocate prin descoperirile din „Hamb. Nachrichten“ și înțelegerea cu privire la o procedere uniformă în resolvirea cestiunilor internaționale actuale.

Anglia.

În discursul tronului, prin care s'a deschis în 19 a. c. parlamentul, se constată înainte de toate, că raporturile Angliei cu toate puterile sînt amicale. Apoi se amintesc macelurile infricoșate din Constantinopol și din alte locuri ale imperiului otoman, cari aă atras atențiunea puterilor signatare ale tractatului de Paris. Parlamentului i-se presentă documente în cestiunea acésta. Acțiunea Chedivului aprobată și spriginită de regina Angliei față de califul până acum a fost însoțită de succes. Regimul britic s'a învoit cu cel al Statelor-Unite, care a întrevénit ca amic al Venezuelei, ca diferența dintre Venezuela și Guyana britică să se decidă prin arbitru. Mai comunică discursul tronului, că revoluția din Matabele și din Maschona e suprimată. Budgetul s'a restrins la speșele necesare.

Turcia.

În 20 a. c. s'a serbat ziua natală a sultanului. Fiind temere, că din incidentul acelei serbări se vor nasce turburări în Constantinopol, guvernul a luat toate măsurile de precauțiune. Până acum înse nici o scire nu spune, că s'ar fi înscenat vre o demonstrație ori turburare

a liniștii publice. — Ziarului „Pol. Corr.“ i-se scrie, că între clasele de jos ale populațiunii mohamedane din Constantinopol domnesce mare ferebere. Causa e pretinsa visiune a unui gendarm, căruia i-s'ar fi aréat noptea un sfînt provocându-l, să mérégă la geamia lui Eiub și să scótă de acolo sabia lui Eiub, de ore ce a sosit timpul de a nimici pe necredincioși. O altă scire senzațională spune, că la ambasada rusescă s'ar fi întrodus pe furii arme și 150 de ostași ruși. Scirile acestea senzaționale probabil că le respândesc Turcii tineri spre a ține poporul în agitație continuă.

Afacerea mitropolitului român Antim, după ce patriarhul la propunerea ministrului de culte nu a voit să-l recunoscă, s'a subșternut spre decideré marelui vizir.

Noutăți.

Escelența Sa I. P. S. Mitropolit la sfîntul Botez a celebrat în catedrală asistat de clerul gremial și a binecuvîntat apa botezând un număr mare de credincioși, cari aă fost de față la serviciul divin. Mercurii sară Escelența Sa a călătorit la Budapesta.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Subscrisul în numele curatoratului își ține de datorie a mulțami Clarissimului Domn Dr. Teodor David pentru darul de 50 fl., ce l-a făcut sf. bisericii din Jucul inf. trimițându-i pe ajunul Nascerii Domnului Nostri Isus Christos un rînd de vesminte preoțesci. Jucul inf. 13 Ian. 1897. Vasiliu Popescu paroch. — **Georgiu Reichenberger** măestru de lemnărie a donat pe sama bisericii noastre din Bicz un lustru în preț de 34 fl., **Nicolău Cifrea** și soția **Maria Cotta** un rînd de odăjdii preoțesci în preț de 50 fl., poporeni din cutul **Tepeșeni** un rînd de odăjdii preoțesci și un prapor în preț de 45 fl. Pentru cari oferte maritimose primescă cele mai sincere mulțamite din partea comitetului parochial. Dea Dumnezeu, ca asemenea inimă generose să-și afe imitatori cât se pôte de mulți. Bicz la 15 Ian. 1897. Simeon Cotta paroch.

Mulțamită publică. Din inițiativa și prin stăruința Preastimatului domn **Iuliu Bardoși**, inspector școlar reg. în retragere, s'a adunat daruri pe sama școlarilor de la școla gr. cat. de aici de la următorii P. T. domni și dómne: **Ioan V. Rusu** protopop 1 fl., **Dr. Ioan Rațiu** avocat 10 esemplare cărți de cetire, **Ioan Negruț** profesor preparandial în Blaș de asemenea 10 esemplare cărți de cetire, **Iuliu Bardoși**, **Onoriu Tilea** inginer, **Basil Pop de Hârșan** avocat, **Dr. Ioan Pop** medic de stab, **Iosefina Pop** nasc. **Rosenthal**, **Ioan Costin** preot, **Aron Lupean** oficial militar și **N. Fogarasi** croitor diferite vesminte, ast fel că s'a făcut samă de 12 rocuri, 8 părechii de nădragi, 4 veste, 16 cravate și 2 pălării pentru băeți, apoi pentru fetițe o haină, o rocbiuță, 2 mantelute, 3 bluse, un șurț, 20 batiste și o păreche de păpuși. Toate aceste obiecte s'a împărțit școlarilor și școlărițelor de la școla noastră în ziua de anul nou după fiuirea s. liturgiî sub presiidiul Prea Onor. domn protopop și fiind de față mai mulți domni și dómne, pe cum și părinți de ai școlarilor; cu care ocașiune s'a adus mulțamită atât domnului colectante cât și tuturor generoșilor donatori, mulțamită, care o repetăm și pe acésta cale. Sibiu în 18 Ianuar 1897. Din încredințarea direcțiunii școlare: **Romul Simu** învățătorii.

Inspector școlastic în comitatul Sibului este numit Dr. **Pintér Gábor**, fost inspector școlastic în comitatul Tîrnavei mic. Mai înainte a fost sas inspectorul, **Pintér** e magiar.

Școlă de stat fără școlari. Lui „M. All.“ i-se scrie, că în comuna Hrustin din comitatul Arva, unde există școlă romano-catolică cu doi învățători, s'a ridicat și școlă de stat, la care se plătesce 1 docente cu

400 fl. salar și 100 fl. banii de cuartir, dară la școla lui nu umblă nici un prunc. Se vede, că politica de magiarisare nu numai pe la noi ține școli de stat fără a fi lipsă de ele, ci și printre Slovaci.

Macelul de la Anina. În timpul nostru materialist capitalismul în toate întreprinderile sale cercă numai percente și dividende mari, fără a mai căuta, că ore ce zice umanitatea și moralitatea. De bóla percentelor și dividendelor mari se vede că nu-i scutită nici societatea căilor ferate austro-ungare, care exploatéză minele de cărbuni de la Anina din Bănat. Direcțiunea pe lângă aceea, că plătesce slab pe mineri, a mai elaborat și un regulament pentru pensionarea lor. În sensul noului regulament mineri aă să plătescă cu 2% mai mult ca mai înainte la fondul de pensiune, érá la pensionare aă drept numai după 40 de ani de lucru, pe când în trecut se pensionă și cu 30 de ani, chiar și la casul când mai erau capabili de lucru. Minerii aă rugat direcțiunea și chiar pe ministrul de comerț, să modifice acele dispoziții din regulament, cari sînt prea îngreunătoare pentru dînsii, dară în deșert le-a fost rugarea. În urma acesteia nemulțămirea a crescut, érá Mercurii s'a manifestat în un asalt formal asupra cancelariei direcțiunii, unde pentru siguranță s'a adus gendarmii, cari aă arestat pe unii mineri. Poporul în număr de mii de bărbați și femei a început, să înjure și să arunce cu petri în cancelarie și gendarmii. Locotenentele de gendarmii, lovit cu o petrá în cap, a cădut jos, dară ridicându-se a comandat foc. Opt demonstranți aă fost împușcați și mai mulți greú răniți, și din aceștia încă aă murit unii. Mulțimea spăimîntată de împușcături s'a împrăștiat. Mai mulți lucrători aă fost arestați. Minerii aă trimis deputați la lucrătorii din minele de la Reșița și Oravița spre a inscena o grevă generală. La Anina 5000 de mineri sînt deja în grevă.

Ciuma. Austro-Ungaria a inițiat ținerea unui congres, în care să se discute măsurile de apărare, ce să se ia în contra ciumei izbucnite în India de Ost. Italia e mai tare espusă primejdiei, și de aceea Austro-Ungaria a cedat invitarea la congres Italiei. Acésta a și convocat congresul la Venetia, și toate statele europene aă primit invitarea. Ciuma saă mórtea cea négră ia dimensiuni tot mai amenințătoare așa, că măsurile de apărare sînt forte de lipsă. Cu privire la vindecarea ciumei dr. Marmorek, unul din directorii institutului lui Pasteur din Paris, se declară într'un chip forte interesant. El spune, că înainte de asta cu doi ani dr. Yersing, pe atuncia medic în Paris, ér acuma în Anam, a aflat bacilul ciumei. Dr. Yersing a studiat în Sina cu punerea capului ciuma și a adus de acolo și bacilii, cu cari s'a făcut experimente în Paris în institutul lui Pasteur. Aă oltuit cu ei un cal și pe calea experimentărilor aă reușit, să producă serul în contra ciumei. Dr. Yersing s'a dus cu serul acesta în Indosina, s'a aședat în Anam și acolo a produs din vre-o 20 de cai ser de acela. Asta a mers forte incet, căci dintr'înșii în timp de o lună a putut produce numai 9 litre de ser, și acesta e de ajuns numai pentru 180 de ómeni cuprinși de ciumă. — Academia de științe din Viena a hotărît, să trimită trei medici în Bombay, ca ei să facă studii asupra ciumei.

Casuri de mórte. Dr. **Gregoriu Silasi**, fost vicerector la seminarul „S. Barbara“ din Viena, profesor pentru limba și literatura română la universitatea din Cluș, membru onorariu al academiei române din Bucuresci, protopop onorariu și asesor consistorial în archidieceza gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, a repausat după un morb îndelungat în Năséud la 17 Ianuarie 1897 în etate de 61 ani în anul al 38-lea al preoției. — **Beniamin Pop**, paroch și protopop gr. cat. al Mureș-Ujorei, a repausat în 17 Ianuar 1897 în anul al 51-lea al etății și al 27-lea al preoției.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Jertfa creștinilor.

Comentar al Liturgiilor bisericii grecesci.

(Continuare.)

Cărțile L. N. dovedesc, că jertfa eucharistică e jertfă adevărată și reală.

Ceea ce în L. V. a promis Dumnezeu prin rostul profetilor și prin profețiile reale ale prefigurărilor, aceea în Legea cea nouă a grației a împlinit-o Isus Christos în chip minunat. Mai înainte de ce inima lui s'a cufundat în marea de sânge a patimilor și s'a frânt în morțea de pe cruce, mai înainte de ce Fiul lui Dumnezeu s'a dat pe cruce spre morțe sacrificială sângerată, „ca să ne mântuască de totă fărădelegea și să-și curățască lui-și popor ales următorii de fapte bune“ (Tit. 2, 14), inima lui s'a mai învăpăiat încă o dată de focul iubirii sale dumnezeiesci. „Știind Isus, că a venit ora lui, ca să treacă din lumea acesta la Tatăl, iubind pe ai săi, cari erau în lume, până în sfârșit i-a iubit pe ei“ (Io 13, 1). I-a iubit până în sfârșitul timpurilor și până în sfârșitul putinței lăsându-le de moștenire scumpă o jertfă curată și un prânz sacrificial. Mai înainte de a se jertfi pe cruce s'a adus deja Tatălul său celui din ceruri ca jertfă nesângerată sub speciile pâinii și vinului. Ca „părinte al vécului, ce va să fie“ (Isaie 9, 6), a instituit de o dată celebrarea acestei jertfe nesângerate pentru toate vécurile. „De și Christos Domnul și Dumnezeu nostru a voit, să se jertfască pe sine însu-și o dată lui Dumnezeu Tatăl pe altariul crucii, pentru ca acolo să efeptuască o răscumpărare vecnică, totuși fiind că preoția lui nu avea să se stingă cu morțea lui, pentru ca să lase de moștenire bisericii sale o jertfă vizibilă, pe cum pretinde și are lipsă natura omenescă, la cina cea de pe urmă s'a declarat pe sine de preotul pus pe vecie după rânduia lui Melchisedec și a jertfit lui Dumnezeu Tatăl trupul său și sângele său sub speciile pâinii și vinului. . . . Apostolilor, pe cari i-a pus atunci preoți ai L. N., pe cum și următorilor lor în preoție le-a dat porunca de a aduce jertfa acesta cu cuvintele: „Acesta să o faceți întru amintirea mea“, pe cum biserica catolică tot de una a înțeles-o și învățat-o acesta.“¹⁾ Christos Domnul în noaptea cinei celei de pe urmă prin consacrarea pâinii și vinului a sevârșit așa dară o adevărată acțiune sacrificială și a rinduit repetirea ei până la capătul vécului. Asta se vede limpede din cuvintele acelea, cu cari a celebrat și instituit s. Eucharistie.

1. Cina cea de pe urmă nu a fost numai o celebrare de cuminecătură, ci și celebrarea unei jertfe. Căci la cina aceea după gustarea mielului Pascilor celui prefigurativ Domnul prin atotputernicul său cuvânt creatorii a schimbat elementele pămîntesci ale pâinii și vinului în cerescul și dumnezeescul său trup și sânge, a mutat trupul său și sângele său în starea sacramentală a jertfei, s'a jertfit pe sine însu-și Tatălul său și a dat apoi trupul său și sângele său cel jertfit învățăceilor săi mâncare și beutură. Asta o dovedesc cuvintele, cu cari Isus a instituit s. Eucharistie.

a) Cuvintele, cu cari a consacrat vinul, la Luc. 22, 20 sună: „Acest păhar este legea nouă întru sângele meu, care se varsă pentru voi“, era la Mat. 26, 28: „Că acesta e sângele meu al legii celei nouă, carele se varsă pentru mulți întru iertarea păcatelor.“ A vârsa sângele său în locul altora spre espierea păcatelor e aci o espresie solemnă, prin care Isus a voit să spună, că ceea ce face acum, e o jertfă. Espresia aceea în s. Scriptură se folosește adecă spre a espresa conceptul jertfei. V. Lev. 1, 5: „Și vor junghia vițelul înaintea Domnului — și vor vârsa sângele la altariul, care este la ușa cortului mărturiei.“ 1, 11: „— și-l vor junghia — înaintea Domnului, și vor vârsa fii lui Aaron preoții sângele lui pe altariu împrejur.“ 1, 15; 3, 2: „— și va junghia, — și vor turna fii lui Aaron preoții sângele pe altariul arderilor de tot împrejur.“ 3, 8; 3, 13; 4, 4 urr.; 4, 16 ur.; 5, 8 ur.; 6, 32; 7, 4; 8, 15; 17, 11: „Pentru că sufletul fiesce căruî trup sângele lui este, și eu l-am dat vouă pe altariu, ca să vă curățiți sufletele vóstre, că sângele aceluia va face curățenie pentru suflet.“ Vârsarea sângelui, pe cum vedurăm mai la deal grăind despre jertfele L. V., e o parte esențială a jertfei, așa de esențială, cât Apostolul zice la Evr. 9, 22: „Fără de vârsare de sânge nu se face iertare.“ Cuvintele acelea ale lui Isus au deci sensul acesta: Acesta e păharul, care se jertfesc pentru voi; acesta e sângele meu, care se varsă pentru mulți spre ștergerea păcatelor. Domnul

declară deci, că el dă învățăceilor săi sângele său sacrificial, ca să-l bea, și că sângele lui se jertfesc. Cuvintele Domnului sînt înse de așa, cât ele espimă nemijlocit și apriat jertfirea sângelui lui prin o vârsare taînă, ce se sevârșesc acum în păhar, era nu îndreptă privirile Apostolilor la vârsarea sângelui său, carea avea să o sevârșescă pe cruce. Pentru ca să se dovedescă, că aci în rîndul cel dintâiu are să se înțelégă jertfirea sacramentală a sângelui lui Christos, ne putem provoca cu drept cuvînt la aceea, că Evangeliștii folosesc timpul present: „care se varsă“. Nu există adecă nici o cauză pentru a înțelegi aci în locul presentului alt timp, bună oră futurul. Era aceea, că aci avem dimpotrivă să ne ținem strîns de însemnarea presentului, o arată limpede și în chip incontestabil cuvintele, cari le găsim la s. Luca. Acolo nu se zice, că sângele se varsă, ci că păharul se golesce, ceea ce este în păhar, se varsă (τὸ ποτήριον . . . τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον). Cuvîntarea acesta tropică nu va să zică numai atîta, că cuprinsul păharului, adecă sângele lui Christos, ce se cuprinde în păhar, se varsă ore cum și ore unde, bună oră pe cruce, ci mai vîrtos, că sângele lui Christos se varsă chiar întru atîta, întru cât se face de față și se cuprinde în păhar, cu alte cuvinte că el se varsă în starea lui cea sacramentală sub forma vinului. Însu-și Domnul declară deci în chip neîndoios, că el sângele său eucharistic cuprins în păhar l-a vârsat, adecă l-a jertfit cu adevărat lui Dumnezeu Tatăl. Prin urmare actul de consacrare la cina cea de pe urmă a fost un adevărat act de jertfă.

Dară sângele singur nu se pôte jertfi, fără ca să se jertfescă de o dată și trupul. Trupul și sângele constituiesc la oaltă un singur dar de jertfă. Deja și numai aceea, că Christos la celebrarea cea dintâiu a Eucharistiei a jertfit sângele său, ne îndreptătesce, să facem conclusia, că el de o dată și în acela-și chip sacramental va fi jertfit și trupul său. De altmintea acesta pôte să se afle și din formula de consacrare a pâinii.

După Luc. 22, 19 Domnul a consacrat pâinea cu cuvintele: „Acesta este trupul meu, care se dă (διδόμενον) pentru voi.“ La I. Cor. 11, 24 formula acesta sună: „Luați, mâncați, acesta este trupul meu, carele se frînge (κλύμενον) pentru voi.“ Christos nu zice deci, că trupul lui se dă și se frînge învățăceilor, ci el declară, că trupul lui se dă și se frînge pentru (ὑπὲρ) învățăceii lui și pentru mulți „întru iertarea păcatelor“, pe cum are să se întregescă aci din formula de consacrare a vinului. Era darea vicară a trupului lui Christos spre espierea păcatelor e fără îndoială o jertfă adevărată. Acesta ne-o spune limpede usul de vorbire al s. Scripturii. Mt. 20, 28: „— Fiul omului n'a venit, să i-se servescă, ci să servescă și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.“ Gal. 1, 4: „Carele s'a dat pe sine pentru păcatele noastre.“ I Tim. 2, 6: „Carele pe sine însu-și s'a dat preț de răscumpărare pentru toți.“ Tit. 2, 14: „Carele s'a dat pe sine pentru noi, ca să ne mântuască de totă fărădelegea.“ Rom. 4, 25: „Carele s'a dat pentru păcatele noastre.“ 8, 32: „— cel ce nu a pîrtinit Fiului său, ci pentru noi toți l-a dat pe dînsul —“ Io. 3, 16: „— așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot, cel ce crede întru dînsul, să nu péră, ci să aibă viața de veci.“ Ef. 5, 2: „— s'a dat pe sine pentru noi aducere și jertfă lui Dumnezeu întru miros cu bună mirismă.“ Io. 6, 51: „— pânea, carea eu o voiu da, trupul meu este, care-l voiu da eu pentru viața lumii.“ Conform acestui us de vorbire cuvintele: „Acesta este trupul meu, care se dă și se frînge pentru voi“, însemnă deci: Acesta este trupul meu, care se jertfesc pentru voi. Darea și frîngerea trupului lui Christos se caracterizază mai de parte ca una, care se sevârșesc în timpul de față la serbarea eucharistică, era nu ca una, care va să se sevârșescă numai în viitoriu pe cruce. De aceea aci în chip nemijlocit pôte să se înțelégă numai jertfirea nesângerată a trupului lui Christos în s. Eucharistie, era nu jertfa cea sângerată de pe cruce. Asta o arată înainte de toate folosirea presentului: „care se dă“ (διδόμενον), „carele se frînge“ (κλύμενον). Căci în textul nostru nici nu ne silesce și nici nu ne îndreptătesce nimica spre a referi forma timpului present la jertfa, ce avea să se sevârșescă în viitoriu pe cruce. Dimpotrivă sînt motive, cari eschid referirea acelor cuvinte la jertfa crucii. A nune din împrejurarea aceea, că vârsarea sângelui are să se privescă de o lucrare presentă, urmază cu necesitate, că și darea trupului spre jertfire încă are să se privescă de o lucrare presentă. Apoi și espresia sfîntului Paul „carele se frînge pentru voi“ încă e de așa, cât însemnă în chip

1) Conc. Trid. sess. XXII. cap. 1.

neîndoiios jertfa s. Eucharistii. „A se frânge“ aci se pôte zice despre trupul lui Christos, numai întru cât e de față sub specia pâinii în starea unei mâncări și se mânâncă; dóră numai trupul eucharistic se frânge și se împarte. Sensul nemijlocit al cuvintelor sfințitului Paul este deci acesta: Acesta este trupul meu, care ca mâncare sub forma pâinii se frânge pentru voi. Eră cuvintele acestea aș în chip necesar aceea-și însemnare cu cele de la s. Luca: „Acesta este trupul meu, care se dă, „se jertfesce“ pentru voi“; de aceea ele asemenea vor să declare jertfirea trupului lui

Christos. Sensul deplin al cuvintelor de la s. Paul este deci următorul: Acesta este trupul meu, carele se jertfesce pentru voi în starea sacramentală, în care se dă spre mâncare. Așa dară Christos mai întâiu a dat trupul său întru jertfă Tatălui său celui ceresc, eră apoi trupul său cel jertfit l-a dat învățăcelilor săi spre mâncare. Prin acesta a împlinit promisia sa de mai înainte: „Pânea, carea eș o voiș da (vôuș), trupul meu este, care-l voiș da eș pentru viața lumii.“

(Va urma.)

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Matrosii începură a aduna vîntrelele. Atunci Evreul esclamă: „Vedeți! Voi, cei ce ați făcut juruințe, puteți acum să blăstămați ori să vă rugați. Puntea de colo dincolo, preste care duce drumul spre Seleucia, înșamnă marginea navigării. Cele ce debarcă năile spre transport ulterior, acelea se transportază mai de parte pe cămile. Din sus de punte se începe insula, pe care Calinic a zidit cetatea sa cea nouă, carea a împreunat-o cu cea veche prin cinci viaducte mari și așa de solide, cât nici timpul, nici cutrêmurul de pămînt, nici esundările nu le-aș putut strica nimica. Ce privește însă-și capitala, am să vă spun numai atîta, că vă veți ferici în totă viața vóstră, pentru că ați putut-o vedé.“

Când încetă Evreul, naea se întorse și încet se apropia de locul de debarcare de sub ziduri. Acum ómenii de pe nae puteau privi încă și mai bine la viața vióie, ce era pe rîu. Funiile se aruncară la uscat, vislele se traseră în nae, și călătoria era sfârșită.

„Mai înainte de ce ar fi părăsit naea, Ben Hur mai agrăi o dată pe Iudeul acela de frunte.

„Da! îmi voe, ca să te mai conturb pe o clipelă, mai înainte de ce mi-ași lua rêmas bun de la tine?“

„Omul se închină în semn, că îi stă la dispoziție.

„Istorisirea ta despre neguțatoriul acela a trezit în mine pofta de a-ți face cunoștința. Simonide îi este numele?“

„Da. El e un Iudeu cu nume grecesc.“

„Unde îl pot găsi?“

„Străinul îl fixă, mai înainte de ce i-ar fi răspuns.

„Voiș să te cruț de o neplăcere. El nu dă bani împrumut.“

„Și eș nu ieaș bani împrumut,“ replică Ben Hur zimbînd la presupunerea celui alalt.

„Omul își ridică capul și cumpeni puțintel.

„Ai aștepta, ca omul cel mai bogat din Antiochia să locuască într'o casă, care să se potrivească bogăției lui; dar dacă vei, să-l afi ziua, mergi în urma rîului până la puntea aceea. Din jos de ea locuesce el într'o clădire, care pare a fi lângă zid un stîlp propitióriu. Înaintea ei e ua loc uriaș de încărcat și descărcat, care tot de una e plin de grămeși de mărfuri. Flota, ce anghireză acolo, e a lui. Nu poți rătăci.“

„Îți mulțamesc!“

„Pacea părinților nostri să fie cu tine!“

„Și cu tine!“

Și se despărțiră.

Doi mahali se încărcară cu bagagiul lui Ben Hur și primiră la țerm îndrumările lui.

„La cetățue!“ zise el. Îndrumarea acesta făcu impresia unor raporturi oficioșe, militare.

Două strade largi, cari se strătăiau în unghiș drept, împărțiau cetatea în cuadraturi. La capul uneia din stradele acestea, la al celei ce ducea de la Nord spre Sud, era o clădire uriașă și bătătoare la ochi; ea se numia Nymphaeon. Când mahalii sosind acolo se întorseră spre Sud, noiș sositul, de și venia de-a dreptul din Roma, totuș se minună de strălucirea stradei. De-a dreapta și de-a stînga se înălțau palaturi, și între ele se întindeau până în depărtare mare rînduri duple de colonne de marmoră, cari deschideau căi deosebite pentru pedestri, animale și caré. Căile erau umbrite și se rēcoriau prin cascade pururea nutrite cu apă.

Ben Hur nu era în dispoziția sufletescă de a gusta privilegiștea. Pe el îl ocupaș cele ce aușise despre Simonide. Când ajunse la Omphalos, — un monument strălucit cu patru arcuș, care cuprindea întrégă lărgimea stradei și l-a ridicat Epifane, al optălea Seleucid, spre mărirea sa proprie, — de o dată își schimbă planul. „Astăzi nu voiș, să mă duc în cetățue,“ zise către mahali. „Conduceți-mă la óre care ospetărie nemijlocit lângă puntea, preste care trece drumul către Seleucia.“ Ceta se întorse, și el în scurtă vreme se afla într'o ospetărie simplă, dar largă, cam de o svîrlită de la puntea, din jos de care locuia Simonide. Ben Hur odihni totă nóptea pe terasa ospetăriei. În lăuntrul său îl ocupa gîndul: „Acum în sfârșit voiș auș ceva despre patria mea, despre mama, despre mica, drăguța Tirzah. Dacă ele mai trăesc, voiș, să le gasesc.“

III.

Desamăgit.

În ceea diminetă Ben Hur, neinteresându-se mai întâiu de cetate, se duse la casa lui Simonide. Printr'o pórță provăduță cu metereze ajunse el la un șir neîntreput de locuri de debarcare; el grăbi de-a lungul pe rîu la deal prin o mulțime de ómenii fórt ocupată până la puntea de Seleucia. Aci se opri, pentru că să se orienteze.

Acolo, chiar din jos de punte, era casa neguțatoriului, o masă de pētră sură și necioplită, căreia i-se potrivea descrierea, ce i-o dase Evreul pe nae: ea avea înfățișarea unui stîlp, care proptia zidul cetății, de care era rázimată. Două porți mari din frontul casei duceau la locul de debarcare. Câte va deschideturii tare zăbrelate aprópe de crēsta zidului serviau de ferestli. Buruienii buieciau prin crepăturii, și pe alocuria se întinsese muschiu negru preste pētra de alt mintrea pleșă.

Porțile erau deschise. Prin una intra, ér prin alta Ieșia negoșul. În tóte părțile stăpânia grabă mare. Pe cheiș era grămădit negoș de tot felul și în imbalare de tot felul. Cu imbarcarea și aședarea lui erau cuprinși o mulțime de sclavi, goli până la brîș.

Din jos de punte era o flotă de năi, cari sau se încărcău, sau se descărcău. Câte o flamură galbenă flutura pe vîrfurile fiesce căruș catarg. De la nae la nae și de la năi la cheiș alerga neîncetat un șir de sclavi rîvnind cu mare șgomot la isprăvirea lucrului.

(Va urma.)

Bibliografie.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

Împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Preaveneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea acesta nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'aș schimbat tóte raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preotesce, din care să lipsescă această carte, în care se află tóte cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nóue create prin legile aceste.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

(3) 1-1

Convocare.

„Ulpiana“ institut de credit și economii ca societate pe acțiuni în Grădisce își va ține adunarea generală ordinară

Marți la 26 Ianuarie n. cu începutul la 10 óre a. m. în localul institutului în Grădisce, la care acționarii sînt invitați a lua parte în persoană sauș prin delegați.

Program:

1. Raportul direcțiunii și comisiunii de supraveghiare, proiectul despre împărțirea profitului curat și darea absoluturului.
2. Alegerea comisiunii de supraveghiare.
3. Statorirea salarelor și marcelor de presentă pro an. 1897.
4. Diverse propunerii.

Din ședința consiliului administrativ ținută la 9 Ianuarie 1897.

Direcțiunea.

§ 33. din statutele institutului.

În adunarea generală, numai acei acționarii pot participa, cari cel puțin cu $\frac{1}{2}$ óră înainte adunării generale și-aș depus pe lângă revers la cassa institutului acțiunile sale respective și ale plenipotențianților lor împreună cu plenipotența.

Bilanțul original e espus spre vedere publică în cancelaria institutului.

Pilulele curăţitoare de sânge

numite mai de mult pilule universale ale lui

I. PSEPHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru că în adevăr există multe bóle, în cari aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr escelent.

De mulţi ani aceste pilule sînt pretutindenea lăţite, şi puţine familii vor fi, în cari să lipsescă o mică provisiune din acest escelent mijloc de casă.

De mulţi medici aceste pilule au fost şi sînt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor bólelor, cari se nasc din *mistuirea rea* şi din *obstipaţiune*, ca: *perturbaţiuni în circulaţia ferii, bóle de ficat, slăbirea maşelor, colică, congestiuni de sânge la creeri, hemoroidi etc.*

Prin însuşirea lor curăţitoare de sânge ele sînt de efect cu deosebire bun la *anemie* şi la bólele rezultate din această, ca: *gălbănirea, dureri de cap nervóse etc.* Afară de aceea aceste pilule curăţitoare de sânge lucră atît de domol, în cât nu cauzăză nici cea mai mică durere, şi prin urmare pot fi luate fără grije şi de persoanele cele mai slabe şi chiar şi de copii.

Aceste *pilule curăţitoare de sânge* se produc veritabile *singur numai în farmacia la „Mărul de aur al imperiului“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena*, şi costă o şatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 şatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimiţendu-se banii înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puţin ca o ruletă nu se pôte espeda.

NB. În urma lăţirii lor mari aceste pilule sînt imitate sub cele mai diferite forme şi numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curăţitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* şi a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucţiune de întrebuiţare este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer** şi care pórta pe inscripţia coperişului aceea-şi iscălitură cu scrisóre **roşie**.

Dintre nenumăratele scrisóri, în cari consumenţii acestor pilule mulţănesc pentru sănătatea redobîndită după cele mai diferite şi mai grele bóle, lăsăm să urmeze aici numai puţine, cu observarea, că orî cine, care le-a folosit numai o dată, le recomandă mai de parte:

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atît de bun şi trimite-mi éráş 15 suluri din neintrecutele Dtale pilurî pentru curăţirea sîngelui, cu rambursă postală. Şi prin această îţi esprim sincera mea mulţămîntă pentru puterea miraculoasă, a pilurilor Dtale.

Rămân cu deplină stimă *Francisc Paulistik, Köln Lindenthal.*

Hrasche, lângă Flöduik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Voea lui Dumnezeu a fost, că mi-au venit în mîni pilulele DV., éracum **Vé scriu despre rezultat: m'am fost scîcit în patul nacerii, aşa că n'am mai putut lucra nimica şi sigur aş fi deja mórtă, dacă nu m'ar fi scăpat miracósele Dvóstre pilule. Dumnezeu să Te binecuvinteze de o mie de orî pentru această. Am încredere, că pilulele Dvóstre mă vor vindeca de tot, pe cum au dat şi altora sănătatea.**

Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembre 1887.

Stimabile Domn! Vé esprim cea mai călduróşă mulţămîntă în numele mătusei mele de 60 de ani. Acesta a pătimit 5 ani de catar

cronic de stomac şi de bóla de apă. Viaţa îi era chin, şi se credea deja perdută. Din întimplare a căpstat o şatulă din escelentele Dvóstre pilule curăţitoare de sânge şi după întrebuiţarea mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect *Iosefa Weinzettel.*

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.

Stimabil Domn! Devotat subscrisul mă rog a-mi trimite încă o dată 4 rulete din pilulele Dvóstre într'adevăr folositoare şi escelente. Nu pot întrelăsa a Vé esprima deplina mea recunoscîntă despre valoarea acestor pilule, cari le voi recomanda cu tótă căldura tuturor bolnavilor, orî uode voiú ave prilej. Despre această mulţămîntă a mea Te imputernicesc, să faci orî ce întrebuiţare publică.

Cu distins respect *Ignatie Hahn.*

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia austriacă, 8 Octobree 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 şatule din pilulele Dvóstre universale curăţitoare de sânge. Numai miraculóselor Dvóstre pilule am să mulţănesc, că am scăpat de o bóla de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici când din casa mea, şi Vé esprim prin această cea mai călduróşă a mea mulţămîntă.

Cu cel mai mare respect. *Anna Zwickel.*

Licuer de plante alpine de W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor suferinţelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alife americană în contra podagrei, cel mai eficace mijloc în contra afecţiunilor podagrose şi reumatice: ca dureri pe şirul spinării, junghiuri în picioare, ischias, migrene, durere nervóşă de dinţi, dureri de cap, junghiuri în urechi, fl. 1.20.

Pomadă de Tannochinină de I. Pserhofer de un şir lung de ani recunoscut chiar şi de medici, ca cel mai bun remediu pentru creşterea părului. O dosă mare elegant confecţionată 2 fl.

Emplastru Universal de prof. Steudel, în contra ranelor produse prin armă, pe cum şi contra ranelor maligne, umfăturilor la picioare şi glandule, contra furneului şi cócerii de deget, contra cócerii peptului şi picioarelor podagrose şi multe alte asemenea manifestăţiuni. 1 borcan 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, răguşelei şi tusei, 1 şatulă 35 cr., trimiterea francată 60 cr.

Spirit de bucate cu şi fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulţi ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, pe cum şi în contra orî şi căruil fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.

Sirup de plantagină un remediu de casă în general cunoscut, escelent contra guturaiului, răguşelii, túsă convulsivă etc. 1 flacon mic 50 cr., 2 flacone cu trimitere francată 1 fl. 50 cr.

Esenţă de viaţă (picături de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirea rea, dureri abdominale de tot soiul, un remediu escelent de casă, 1 flacon 22 cr., 12 flacone 2 fl.

Sare universală curăţitoare de A. W. Bulbrich. Un remediu escelent în contra tuturor consecuenţelor mistuirii neregulate, ca: dureri de cap, ameteţi, crampi de stomac, arsură de stomac, hemoroide obstipatic etc. 1 pachet 1 fl.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Prav contra asudării picioarelor. Acest prav delătură asudarea picioarelor şi mirosul acestora, conservă gheţele şi este probat nesticăcios. Preţul unei şatule 50 cr., trimiterea francată 75 cr.

Balsam de guşe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr., trimiterea francată 65 cr.

Kola preparate a lui Stoll, mijloc escelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac şi contra bólelor de maş. 1 litru Elisir Kola sau vin 3 —, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Elisir Kola imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl 60 cr.

Mia-Poko mijloc escelent în contra durerii de cap, durerii de măsele, a reumatismului etc.

A fară de preparatele aici numite se află tóte specialităţile farmaceutice anunţate în ziarele medicale austriace şi în cele străine şi la cerere se procură prompt şi ieftin toţi articolii, cari nu se vor afla pôte în deposit.

Trimiterile prin postă se efectnesc cât se pôte de lute, trimiţendu-se banii înainte; comande mai mari se trimit cu rambursă. Comandele se vor efectua francate numai atunci, când se va trimite preţul înainte, şi în cazul acesta speşele postale sînt mult mai mici.

Că veritabile sînt a se privi numai acele, a căror asignaţiune pórta în colóre neárá numele **I. Pserhofer**, şi acele şatule, ce pórta pe coperiş acela-şi nume în colóre **roşie**.

Farmacia lui **I. Pserhofer** „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

În deposit: **İosif Török, Budapesta, Királyutca 12.**